

# Cyngor Gwynedd Strategaeth Gwastraff ac Ailgylchu: 2025-2030



# Cynnwys

|                                 |    |
|---------------------------------|----|
| Rhagair                         | 03 |
| Gweledigaeth ac amcan strategol | 04 |
| Perfformiad cyfredol            | 05 |
| Y Cyd-destun a gyrwyr newid     | 06 |
| Amcan allweddol 1               | 16 |
| Amcan allweddol 2               | 19 |
| Amcan allweddol 3               | 21 |
| Amcan allweddol 4               | 24 |
| Amcan allweddol 5               | 26 |
| Amcan allweddol 6               | 29 |
| Monitro a gwerthuso             | 31 |

# Rhagair

Fel sir, rydym wedi gweld lleihad yn y gwastraff rydym yn ei gynhyrchu, ac ar yr un pryd cynnydd yn y ganran a ailgylchwn. Dros y degawd diwethaf, mae'r gyfran o'n gwastraff sy'n cael ei ailgylchu wedi codi o 55% i 65%, ac mae hynny'n bennaf diolch i ymdrechion ein trigolion, busnesau a'n cymunedau ehangach.

Fodd bynnag, rydym bellach wedi cyrraedd pwynt lle bydd yn rhaid i ni i gyd fynd gam ymhellach i reoli ein gwastraff yn fwy cyfrifol. Rydym yn gwybod bod dros hanner cynnwys ein biniau gwyrdd eisoes yn gallu cael eu hailgylchu drwy wasanaethau sydd ar gael gan Gyngor Gwynedd.

Ar yr un pryd, rydym yn wynebu argyfwng hinsawdd fyd-eang. Fe wnaeth y Cyngor gydnabod hyn ym mis Mawrth 2019 drwy ddatgan argyfwng hinsawdd, ac ers hynny rydym wedi bod yn gweithio i alinio ein holl wasanaethau - gan gynnwys gwastraff - â'n cyfrifoldebau amgylcheddol ehangach.

Mae'r heriau o'n blaenau yn sylweddol, a bydd eu hateb yn gofyn am arloesedd, uchelgais ac agwedd agored at newid. Mae hynny'n golygu, nid yn unig parhau i leihau ac ailgylchu gwastraff, ond ailfeddwl yn llwyr sut rydym yn ei ystyried – fel adnodd gwerthfawr yn hytrach nag fel problem i'w waredu. Rhaid i atgyweirio, aildddefnyddio ac addasu ddod yn norm cyn ystyried ailgylchu neu daflu. Rydym eisoes wedi dangos bod modd gwneud hyn yn lleol, drwy droi gwastraff bwyd yn drydan yma yng Ngwynedd. Ar hyn o bryd, mae 47% o'n deunyddiau ailgylchu yn mynd dros y ffin i Loegr, 1% i wledydd eraill yn Ewrop, ac mae 52% yn aros yng Nghymru. Fodd bynnag, ac eithrio gwastraff bwyd a gardd, dim ond cyfran fach iawn o'r deunyddiau ailgylchu sy'n cael eu prosesu yma yng Ngwynedd. Os ydym o ddifrif am greu economi gylchol leol, mae'n rhaid i hyn newid.

Byddai economi gylchol wirioneddol, nid yn unig yn lleihau ein heffaith amgylcheddol, ond hefyd yn dod â manteision uniongyrchol economaidd a chymdeithasol i'n cymunedau. Mae cyfiawnder amgylcheddol yn mynd law yn llaw â chyfiawnder cymdeithasol ac economaidd – ni ellir cael un heb y lleill. Trwy gadw mwy o'n gwastraff yn lleol a'i drin fel adnodd, gallwn gefnogi swyddi, cryfhau gwytnwch ac adeiladu lles cymunedol. Fel y maent wedi bod yn ei ddweud yn Lloegr ers tro byd: "where there's muck, there's brass". Bydd hyn yn gofyn am feddwl tymor hir a newid diwylliannol, ond mae'n hanfodol os ydym o ddifrif ynghylch dyfodol ein cymunedau.

Dim ond dechrau'r daith yw'r Strategaeth hon. Drwy gydweithio – fel trigolion, cymunedau a sefydliadau – gallwn symud tuag at Wynedd sy'n wyrddach, yn decach ac yn wirioneddol gylchol.

# Gweledigaeth

Ein gweledigaeth yw creu amgylchedd lle mae arferion cylchol yn gyffredin, ble lleiheir gwastraff gweddilliol (na ellir ei ailgylchu) i'r lleiafswm, a ble mae Gwynedd yn chwarae rhan sylweddol mewn Cymru wyrddach. Wrth i ni edrych i'r dyfodol, rydym yn cydnabod amrywiol faterion a heriau penodol y mae'n rhaid i ni, fel cyngor, fynd i'r afael â nhw. Ein nod yw i Wynedd ddod yn gyngor gweledigaethol wrth atal gwastraff, gwneud y mwyaf o adnoddau a rheoli ein gwasanaeth gwastraff yn effeithlon. Wrth gydweithio gyda'n trigolion, busnesau a phartneriaid, rydym am weld ein Strategaeth Gwastraff ac Ailgylchu yn galluogi economi leol wyrdd a chynaliadwy, gan leihau effeithiau newid hinsawdd, ac amddiffyn cenedlaethau'r dyfodol.

## Amcanion strategol

Mae'r amcanion hyn yn adlewyrchu uchelgeisiau Strategaeth Gwastraff ac Ailgylchu Gwynedd. Mae'n anelu at baratoi ein gwasanaeth ar gyfer heriau a chyfleoedd yn y dyfodol, bod yn ariannol sefydlog, a bodloni'r holl dargedau ailgylchu statudol. Ein hamcanion yw:

1. Lleihau gwastraff cyffredinol.
2. Cynyddu ailddefnyddio a thrwsio.
3. Cwrdd â thargedau Llywodraeth Cymru ar gyfer ailgylchu, ailddefnyddio a chompostio 70% o'n gwastraff erbyn 2025 a thu hwnt.
4. Cefnogi ffyniant economi gylchol leol gynaliadwy fydd yn creu, a fydd yn creu swyddi gwyrdd ac yn dod â manteision ehangach i Wynedd.
5. Darparu gwasanaeth o ansawdd uchel ble mae iechyd, diogelwch, lles a gwerthoedd ein staff, ynghyd â gofal a boddhad cwsmer, yn ganolog i'n hegwyddorion craidd.
6. Dod yn wasanaeth carbon Sero Net erbyn 2030.
7. Buddsoddi yn ein hisadeiledd gwastraff er mwyn ymdopi gydag anghenion a datblygiad y gwasanaeth yn y dyfodol.

# Sut ydym ni'n perfformio ar hyn o bryd?

Cyfanswm cyfaint o wastraff ac ailgylchu a gasglwyd y flwyddyn:

**67,000 o dunelli**



Cyfradd ailgylchu 2024/25

**64.5%**

Targed ailgylchu 2024/25

**70%**

**49,200**

o aelwydydd wedi derbyn casgliadau ailgylchu a bwyd wythnosol



Mae cost net ein gwasanaeth yn un o'r uchaf yng Nghymru, gan gostio

**£250** ar gyfartaledd fesul cartref



**300 Kg**

o wastraff gweddilliol wedi'i gasglu ymhob cartref bob blwyddyn

Mae **2** hen safle tirlenwi wedi'u trawsnewid yn hafanau ar gyfer bioamrywiaeth a chadwraeth

Tanysgrifiad tymhorol o wasanaeth gwastraff gaddd i

**17,000 o drigolion**

**8**

o ganolfannau ailgylchu



**AM DDIM**



gwasanaeth casglu clinigol / clytiau

**2,000**

cwsmeriaid gwastraff masnachol



# Cyd-destun a gyrwyr newid

Yng Ngwynedd, rydym wedi gwneud cynnydd sylweddol i leihau faint o wastraff yr ydym yn ei gynhyrchu, tra'n cynyddu faint yr ydym yn ei ailgylchu. Rhwng 2014/15 a 2024/25, mae ein cyfradd ailgylchu wedi cynyddu o 55% i 64% tra bod ein gwastraff 'bagiau du' wedi gostwng 10.9%.

Hoffem ddiolch i drigolion, busnesau a'r gymuned am eu cefnogaeth a'u cyfraniad at y llwyddiant hyd yma. Fel Cyngor, nid ydym bellach yn anfon ein gwastraff na ellir ei ailgylchu i safleoedd tirlenwi.

Mae gennym uchelgais i adeiladu ar y llwyddiant hwn, nid yn unig i gynyddu cyfradd ailgylchu Gwynedd, ond hefyd i reoli ein gwastraff yn fwy cynaliadwy. Ein nod yw gwella ailddefnyddio ac atgyweirio, gan symud at economi gylchol. Yn y system hon, mae deunyddiau yn cael eu gwerthfawrogi fel adnoddau, eu cadw mewn cylchrediad cyn hired â phosibl, ac mae gwaredu yn cael ei leihau. Mae hyn yn cefnogi ein hymdrechion i amddiffyn a gwarchod y byd naturiol ac adnoddau cyfyngedig. Dangoswyd bod gan yr economi gylchol fanteision sylweddol trwy arbed arian a chreu swyddi newydd ym meysydd ailddefnyddio, ail-weithgynhyrchu ac arloesi deunyddiau. Mae'n gyfle i leihau allyriadau, felly diogelu iechyd pobl a chynyddu bioamrywiaeth. Mae economi gylchol a lleihau gwastraff hefyd yn gyfle i'r Cyngor reoli'r gwasanaeth gwastraff ac ailgylchu yn fwy economaidd, yn enwedig mewn hinsawdd lle mae pob cyngor yn wynebu rhagolygon ariannol ansicr gyda galw cynyddol am wasanaethau craidd.

Rydym am sicrhau bod y blociau adeiladu yn eu lle i alluogi newid. Rydym eisiau gyrru mwy o weithgarwch cylchol a helpu trigolion a busnesau i gynhyrchu llai o wastraff. Bydd hyn hefyd yn lleihau ein hallyriadau carbon ac yn gwella dangosyddion amgylcheddol eraill.

Yn bennaf oll, rydym eisiau i bobl a busnesau Gwynedd ymfalchïo yn eu gwasanaethau gwastraff a chymryd rhan weithredol wrth gyflawni ein amcanion. Isod ceir crynodeb o'r cyd-destun a'r gyrwyr newid a fydd yn siapio cyfeiriad y strategaeth hon a'r camau y mae angen i ni eu cymryd i'w lliniaru.

## Yr Hierarchaeth wastraff

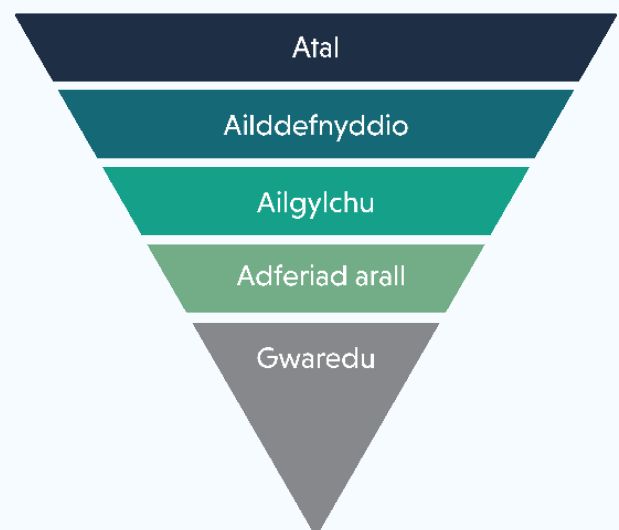
Mae'r hierarchaeth wastraff yn egwyddora gydnabyddir yn fyd-eang, ac wedi'i diffinio'n gyfreithiol yng Nghyfarwydddeb Fframwaith yr UE (2008) sy'n sail i ddeddfwriaeth ar gyfer rheoli gwastraff. Mae'n sefydlu trefn ffafriaeth ar gyfer rheoli a gwaredu gwastraff, blaenoriaethu camau sy'n atal cynhyrchu gwastraff a lleihau'r effaith amgylcheddol, a symud i lawr i waredu fel y dewis olaf. Ar hyn o bryd, mae ein gwasanaeth yn rheoli gwastraff trwy ailgylchu, adfer a gwaredu. Mae angen i ni symud i ffwrdd o waredu a thuag at ailddefnyddio, gan anelu at atal a lleihau. Mae ein strategaeth yn amlinellu sut rydym yn bwriadu gwneud hyn.

- **Atal** - mae atal gwastraff yn canolbwyntio ar leihau'r swm o wastraff rydym yn ei gynhyrchu fel cymdeithas, gan brynu llai a defnyddio llai o ddeunyddiau yn ystod prosesau dylunio a gweithgynhyrchu.
- **Ailddefnyddio** - mae ailddefnyddio deunyddiau a chynhyrchion yn cynyddu eu cylch bywyd ac yn eu hatal rhag cael eu gwaredu yn ddiangen, neu o bosib gael eu dadgylchu yn gynnyrch llai cynaliadwy.
- **Ailgylchu** - mae ailgylchu yn canolbwyntio ar drawsnewid deunyddiau gwastraff yn ddeunyddiau a chynhyrchion newydd.
- **Adferiad arall** - y broses o adfer ychydig o werth o ddeunyddiau gwastraff, er enghraifft gwastraff bwyd yn cael ei droi yn gompust neu egni.
- **Gwaredu** - y dewis olaf, lle mae gwastraff naill ai'n cael ei dirlenwi, ei losgi neu droi'n egni o wastraff.

## Economi llinellol yn erbyn economi gylchol:

Fel rhan o'r strategaeth hon, rydym am gefnogi Gwynedd i symud tuag at fodel economi gylchol.

Bydd symud tuag at economi gylchol ac i ffwrdd o'r model llinellol 'cymryd-gwneud-defnyddio-gwaredu' yn rhoi manteision trwy lai o wastraff a gwell adnoddau. Mae model economi gylchol yn ymgorffori gwerthoedd y deunyddiau rydyn ni'n eu defnyddio fel adnodd trwy ganolbwyntio ar yr angen i gadw'r cynhyrchion neu'r deunydd mewn defnydd cyn hired â phosibl. Mae lleihau ein defnydd o ddeunyddiau crai yn cefnogi ymdrechion i fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd, llygredd a gwella bioamrywiaeth. Mae economi gylchol hefyd gyda'r potensial i ddarparu manteision ehangach i'n cymunedau, megis swyddi gwyrdd, gwell iechyd a lles a chymdogaethau glanach.



## Cyd-destun byd-eang

### Newid hinsawdd ac adnoddau

Yn fyd-eang, rydym yn wynebu argyfwng hinsawdd gyda lefel y môr yn codi ar lefelau digynsail, cynnydd mewn digwyddiadau tywydd difrifol, ac mae hyn oll yn cael effaith negyddol ar gymunedau ar draws y byd, gan greu dinistr economaidd ac amgylcheddol.

Gyda'n gilydd, mae'n rhaid i ni weithredu i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr a chadw'r cynnydd mewn tymereddau byd-eang yn is na 1.5°C o'r lefelau cyn-ddiwydiannol i leihau ein heffaith ar yr amgylchedd. Bydd y strategaeth hon yn cefnogi ymdrechion i werthfawrogi adnoddau drwy eu cadw mewn cylchrediad am fwy o amser ac osgoi defnydd diangen pan fo'n bosib, gan leihau'r allyriadau o'n gweithrediadau fel bod yr amgylchedd yn cael ei amddiffyn ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.



## Cyd-destun cenedlaethol

### Mwy nag Ailgylchu

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i greu economi gylchol yng Nghymru a chyflawni Cymru ddiwastraff erbyn 2050. Er mwyn cyrraedd y nod hwn, maent yn gweithredu amryw o fesurau, megis datblygu isadeiledd ar gyfer deunyddiau sy'n annod i'w hailgylchu lawer, cefnogi busnesau i wella ymdrechion ailgylchu a gweithio gyda chynghorau lleol a phartneriaid allweddol i sefydlu targedau ailgylchu sydd wedi'u halinio gyda'r llwybr diwastraff erbyn 2050.

Mae ein strategaeth yn anelu i helpu trigolion a busnesau i reoli gwastraff yn y ffordd fwyaf cynaliadwy, lle rydym yn lleihau ein gwastraff ac yn osgoi gorddefnyddio a lle caiff deunyddiau eu gwerthfawrogi a'u cadw mewn defnydd am gyn hired â phosib i osgoi gwaredu. Bydd hyn yn cefnogi ein hymdrechion tuag at symud Gwynedd tuag at economi gylchol, yn unol â Strategaeth Mwy nag Ailgylchu Llywodraeth Cymru.

### Tuag at ddyfodol diwastraff

Mae strategaeth Tuag at Ddyfodol Diwastraff Llywodraeth Cymru yn amlinellu cyfres o amcanion wedi'u hanelu at gynyddu cyfraddau ailgylchu, lleihau gwastraff bwyd sy'n bosib ei osgoi a lleihau gwastraff sy'n cael ei anfon i safleoedd tirlenwi. Mae hefyd yn sefydlu targedau ailgylchu gorfodol ar gyfer Awdurdodau Lleol yng Nghymru. Erbyn 2024/25, mae'n rhaid i gynghorau Cymru gyrraedd cyfradd ailgylchu o 70%, gyda dirwyon ariannol yn cael eu rhoi ar gyfer pob tunnell sy'n is na'r targed hwn.

Fel Cyngor lle mae ein cyfradd ailgylchu yn 64.5% ar hyn o bryd, rydym yn wynebu dirwy posib o £200 y tunnell os nad ydym yn cyrraedd y targed o 70%. Mae hyn gyfwerth â £750,000 yn seiliedig ar dunelli 2022/23. Felly, bydd y strategaeth hon yn cymryd camau tuag at gynyddu ein cyfradd ailgylchu i 70% a thu hwnt i osgoi'r gost hon, ond yn bwysicach na hynny, i sicrhau ein bod yn gwneud yr hyn sy'n iawn.

### Rheoliadau ailgylchu yn y gweithle

Daeth y Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithle i rym ar 6 Ebrill 2024 ac mae'n ofyniad cyfreithiol i bob gweithlu, gan gynnwys busnesau, y sector gyhoeddus ac elusennau i wahanu deunyddiau ailgylchu, gan gynnwys bwyd, papur, cerdyn, gwydr, metel, plastig, cartonau, tecstilau heb eu gwerthu ac offer trydanol bach heb eu gwerthu. Mae'r Rheoliadau hefyd yn gosod gwaharddiad ar waredu gwastraff bwyd mewn carthffosydd.

Ym mis Ebrill 2026, bydd Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithle yn cael eu hymestyn i gasglu gwastraff tecstilau ac offer trydanol bach erbyn mis Ebrill 2027.

Fel Cyngor, byddwn yn darparu gwasanaeth ailgylchu yn y gweithle sy'n cydymffurfio i bob sector busnes ar draws Gwynedd. Mae'r gwasanaeth yn dymuno creu cyfleoedd i wella ein gwasanaeth casgliadau masnachol a chefnogi mwy o fusnesau i ailgylchu eu gwastraff.

Mae gennym dros 2,000 o gwsmeriaid masnachol yng Ngwynedd ac rydym yn casglu pob ffrwd gwastraff sydd fel arfer yn cael ei gynhyrchu gan fusnesau, gan gynnwys papur a cherdyn, plastig a chaniau, gwastraff bwyd, gwydr a gwastraff gweddilliol. Mae ein cwsmeriaid yn amrywio o siopau cornel a chaffis i fusnesau mwy a pharciau carafanau. Ar hyn o bryd, rydym yn casglu 8,600 tunnell o wastraff masnachol, lle mae modd ailgylchu 53% ohono; byddwn yn gweithio gyda busnesau i gynyddu'r gyfran hon a chynyddu lefelau ailgylchu er mwyn annog economi wyrddach yng Ngwynedd. Hoffem gynyddu ein lefel sylfaenol o gwsmeriaid, ynghyd â chadw ein cwsmeriaid ffyddlon drwy ddarparu gwasanaeth effeithlon, dibynadwy a gwasanaeth sy'n canolbwyntio ar anghenion lleol.

Fel rhan o'r strategaeth hon, byddwn yn parhau i ddarparu gwasanaeth sy'n cydymffurfio, cynyddu'r nifer o gwsmeriaid busnes yr ydym yn casglu ganddynt a sicrhau ein bod wedi paratoi ar gyfer ymestyn y rheoliadau i gynnwys tecstilau ac offer trydanol bach.

## Cynllun Masnachu Allyriadau

Ar hyn o bryd, mae ein gwastraff na ellir ei ailgylchu yn cael ei anfon i gyfleuster ynni o wastraff Parc Adfer yng Nglannau Dyfrdwy, Sir y Fflint. Yn y cyfleuster hwn, mae'r gwastraff yn cael ei losgi i gynhyrchu trydan, sydd wedyn yn cael ei ffrydio i'r grid cenedlaethol. Mae'r broses hon yn adfer ynni o'n gwastraff, ond hefyd yn creu allyriadau nwyon tŷ gwydr, sy'n gyfrannwr mawr at newid yn yr hinsawdd. O 2028 ymlaen, bydd Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU yn cael ei ehangu i gynnwys llosgi deunyddiau sy'n seiliedig ar ffosil gan ynni o losgyddion gwastraff, gan gynnwys Parc Adfer. Bwriad y cynllun masnachu allyriadau yw lleihau allyriadau ac ôl troed carbon a dylai annog y trawsnewidiad i ffwrdd o danwyddau ffosil a hyrwyddo technolegau glanach ac adnewyddadwy.

Fel Cyngor, bydd y cynllun hwn yn cael effaith arnom os nad ydym yn gweithredu i leihau'r nifer o ddeunyddiau ffosil megis ffilm plastig, plastig trwm a thecstilau sy'n cael ei anfon i Barc Adfer.

Mae ein cost gyfredol i waredu'n gwastraff gweddilliol bron yn £5m y flwyddyn. Gyda'r dreth arfaethedig newydd, gall y gost ychwanegol fod yn £1.5m os nad ydym yn gweithredu i leihau cynnyrch ffosil o'r gwastraff na ellir ei ailgylchu.

Felly, yn y strategaeth hon, byddwn yn ceisio lleihau deunyddiau ffosil o'n ffrwd gwastraff na ellir ei ailgylchu er mwyn lleihau effeithiau ariannol ac amgylcheddol y cynllun hwn.

## Cyfrifoldeb Cynhyrchwr Estynedig (EPR)

Mae Cyfrifoldeb Cynhyrchwr Estynedig (EPR) yn rhoi'r cyfrifoldeb am reoli cylch bywyd llawn pecynnu yn ôl ar gynhyrchwyr. Nod EPR yw cymell cynhyrchwyr i ddylunio a chynhyrchu deunydd pacio gyda ailgylchadwyedd ac atal gwastraff mewn golwg. Dylai hyn gynyddu faint o wastraff cartref y gellir ei ailgylchu dros amser. Mae'r fframwaith EPR yn golygu bod cynhyrchwyr mathau penodol o ddeunydd pacio yn talu i mewn i gronfa i gefnogi cynghorau gyda chost trin neu waredu deunydd pacio nad yw'n hawdd ei ailgylchu. Mae'r swm y mae Cyngor Gwynedd yn ei dderbyn yn dibynnu ar ba mor effeithlon ac effeithiol yr ydym yn rheoli gwastraff, a gallem dderbyn cosb os nad ydym yn bodloni'r safonau gofynnol ar gyfer hyn.

Daeth cynllun Cyfrifoldeb Cynhyrchwr Estynedig am becynnu (pEPR) i rym ar 1 Ebrill 2025 ac mae angen i ni ystyried effeithiau'r diwygiad hwn. Efallai y bydd Gwynedd yn gweld cynnydd yn faint a math o ddeunydd pacio y gallwn ei ailgylchu gan gynyddu nifer yr ailgylchu rydyn ni'n ei gasglu. Felly, mae angen i ni sicrhau bod ein gorsafoedd trosglwyddo gwastraff yng Nghaernarfon a Harlech, lle mae ein cerbydau casglu yn dadlwytho'r deunyddiau a gasglwyd, yn gallu darparu ar gyfer cynnydd mewn cyfeintiau ailgylchu. Felly, bydd y strategaeth hon yn datgan sut rydym yn bwriadu paratoi ar gyfer cynnydd yn y swm a math y deunyddiau.

## Cynlluniau Dychwelyd Ernes (DRS)

Bydd Llywodraeth Cymru yn cyflwyno Cynllun Dychwelyd Ernes (DRS) gan dargedu cynwysyddion diod defnydd sengl a chynwysyddion diod y gellir eu hailddefnyddio gydag ernes bach, sy'n cael ei ad-dalu pan gaiff y cynhwysydd ei ddychwelyd.

Bydd DRS yn helpu i leihau ysbwriel yng Ngwynedd gan fydd gwerth ariannol ar y cynwysyddion diod ac felly, byddant yn llai tebygol o gael eu gwaredu. Bydd cynnwys cynwysyddion diod y gellir eu hailddefnyddio yn DRS Cymru yn cefnogi ein cymuned i symud tuag at economi gylchol lle rydym yn parhau i ddefnyddio cynwysyddion diod cyn hired â phosib cyn eu hailgylchu yn gynwysyddion diod newydd ar ddiwedd eu hoes. Gall y DRS ddargyfeirio cynwysyddion diod oddi wrth y ffrwd ailgylchu a gwastraff ar y stryd i bwyntiau dychwelyd sydd wedi'u lleoli mewn siopau lleol. Felly, mae'n rhaid i ni ddeall effaith hyn ar wasanaethau'r Cyngor.

## Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn ceisio sicrhau bod cenedlaethau'r dyfodol yng Nghymru yn cael yr un ansawdd bywyd o leiaf â'r hyn sydd gennym ni ar hyn o bryd.

Mae'r strategaeth hon yn anelu i ganolbwyntio ar reoli gwastraff yn unol ag egwyddorion uchaf yr hierarchaeth wastraff sy'n cynnwys atal gwastraff, aildefnyddio ac ailgylchu, a symud deunyddiau tuag at ddull cylchol yn hytrach na llinellol. Caiff hyn ei wneud i gadw adnoddau naturiol, lleihau neu gael gwared ar ryddhau nwyon tŷ gwydr niweidiol ac i amddiffyn yr amgylchedd a natur ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Yn 2019, fe wnaeth y Cyngor ddatgan argyfwng hinsawdd a chafodd Cynllun Argyfwng Natur a Hinsawdd ei gyhoeddi ym mis Mawrth 2022, ac un o benawdau'r cynllun yw sicrhau ein bod yn lleihau allyriadau carbon o brosesu a chasglu gwastraff.



## Cyd-destun lleol

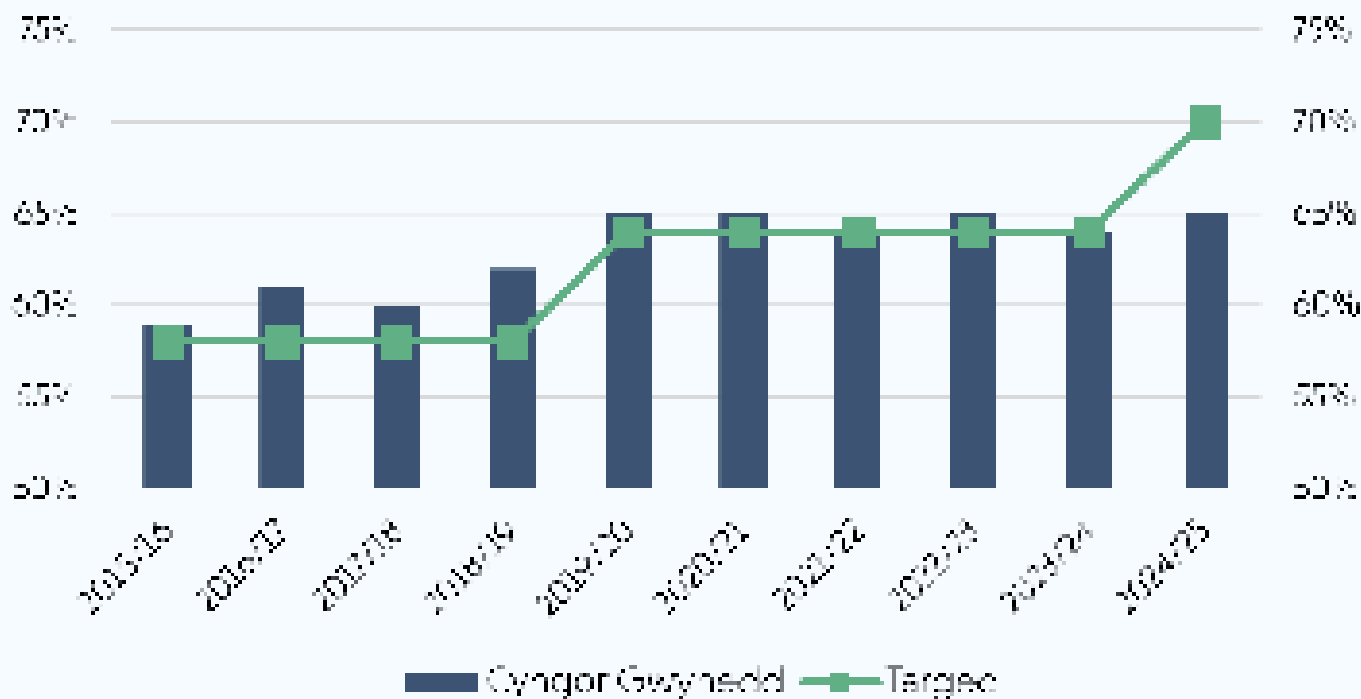
### Perfformiad Ailgylchu

Mae'r tabl isod yn dangos cyfradd perfformio ailgylchu Gwynedd rhwng 2015 a 2024.

Mae targedau ailgylchu statudol Llywodraeth Cymru bellach wedi'u gosod ar 70% gyda dirwyon posibl i Gynghorau sy'n methu â chyrraedd y targed hwn. Mae ein cyfradd bresennol o 64.5% yn golygu pe baem yn methu â chynyddu ein cyfradd ailgylchu i 70%, gall Cyngor Gwynedd orfod talu dirwyon sylweddol am bob tunnell sy'n is na'r gyfradd darged.

Felly, mae angen i ni weithredu i gynyddu ein cyfradd ailgylchu a sicrhau bod Gwynedd yn cyrraedd y targed o 70% ac yn osgoi'r dirwyon hyn.

### Perfformiad Ailgylchu Cyngor Gwynedd



## Cyfansoddiad gwastraff na ellir ei ailgylchu yng Ngwynedd

Canfu astudiaeth genedlaethol gan WRAP Cymru yn 2023 y gellid ailgylchu 57% o'r deunyddiau y mae cartrefi Gwynedd yn eu gwaredu yn eu bin gwyrdd neu sachau du gan ddefnyddio gwasanaethau presennol a ddarperir gan Gyngor Gwynedd. Gellir gweld dadansoddiad y deunyddiau yn y bin gwyrdd/sachau du nad ydynt yn cael eu hailgylchu yn y diagram isod. Y gyfran fwyaf o'r llif gwastraff hwn oedd gwastraff bwyd a oedd yn cynrychioli 27% o'r bin gwastraff na ellir ei ailgylchu.

Nid yn unig mae gwaredu deunyddiau y gellir eu hailgylchu yn y bin gwastraff gweddilliol yn golygu bod adnoddau gwerthfawr yn cael eu colli, ond mae hefyd yn cyfrannu at ryddhau allyriadau nwyon tŷ gwyrdd, cost ddiangen i waredu'r deunydd hwn a'r posibilrwydd o golli incwm o werthu deunyddiau y gellir ei ailgylchu.

Mae pob tunnell o wastraff sy'n cael ei anfon i'w waredu fel arfer yn rhyddhau rhwng 0.7 ac 1.7 tunnell o garbon deuocsid (CO<sub>2</sub>), ac mae hyn yn cynnwys allyriadau o losgi plastig, coed, papur a bwyd. Mae gormod o ddeunyddiau gwerthfawr yn cael eu gwaredu ac fel o'r Strategaeth hon, rydem eisiau gweithio gydag aelwydydd er mwyn canolbwyntio ar ddargyfeirio a chasglu mwy o ddeunyddiau y gellir ei ailgylchu o'r bin gweddilliol i gefnogi ein hamcanion er mwyn cynyddu ein cyfradd ailgylchu yn uwch na 70% a thu hwnt, gan sicrhau mai dim ond eitemau nad oes modd eu hailgylchu sy'n cael eu gwaredu yn y bin gwyrdd.

**Gallai 57% o'r hyn sy'n mynd yn ein biniau gwyrdd yng Ngwynedd gael ei ailgylchu mewn gwirionedd!**



## Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-28

Mae Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-28 yn amlinellu gweledigaeth a blaenoriaethau Cyngor Gwynedd, ac mae sawl blaenoriaeth sydd i'w chyflawni yn gysylltiedig â'r gwasanaeth gwastraff ac ailgylchu, sy'n cynnwys:

- Gwynedd Werdd - cefnogi gostyngiad mewn allyriadau carbon, gan sicrhau bod y gwasanaeth yn barod ac yn mynd o ran effeithiau newid hinsawdd, yn ogystal ag ymrwymo i gyflwyno strategaeth gwastraff ac ailgylchu newydd i gynyddu lefel ailgylchu'r sir i gwrdd â'r targed cenedlaethol o 70% erbyn 2025.
- Gwynedd Ffyniannus - cefnogi twristiaeth gynaliadwy er budd cymunedau, gan gydweithio â phartneriaid i helpu i hybu a datblygu economi ymweld mwy cynaliadwy.
- Gwynedd Effeithlon - cefnogi'r Cyngor i wneud y defnydd gorau o'r holl adnoddau ariannol, gan gynnwys effeithiau toriadau i'r gyllideb.

## Cynllun Argyfwng Natur a Hinsawdd

Mae'r Cynllun Argyfwng Natur a Hinsawdd yn amlinellu sut rydym yn gweithio i wireddu ein huchelgais o Gyngor Gwynedd sy'n garbon sero net ac yn ecolegol bositif erbyn 2030.

Bydd ein strategaeth Gwastraff ac Ailgylchu yn mynd ati i gefnogi'r uchelgais hon drwyddi draw, boed hynny drwy ymdrin ag allyriadau carbon gweithredol drwy gychwyn trydaneiddio ein fflyd, neu'r effeithiau ehangach y mae defnyddio adnoddau yn ei gael ar gymdeithas, megis gwastraffu llai o fwyd.

Mae ein huchelgais i brif-ffrydio mwy o drwsio ac ailddefnyddio yn y sir drwy gefnogi caffis benthyg a thrwsio yn gam allweddol i leihau cyfraniad Gwynedd i'r argyfyngau hinsawdd a natur.

## Ariannol

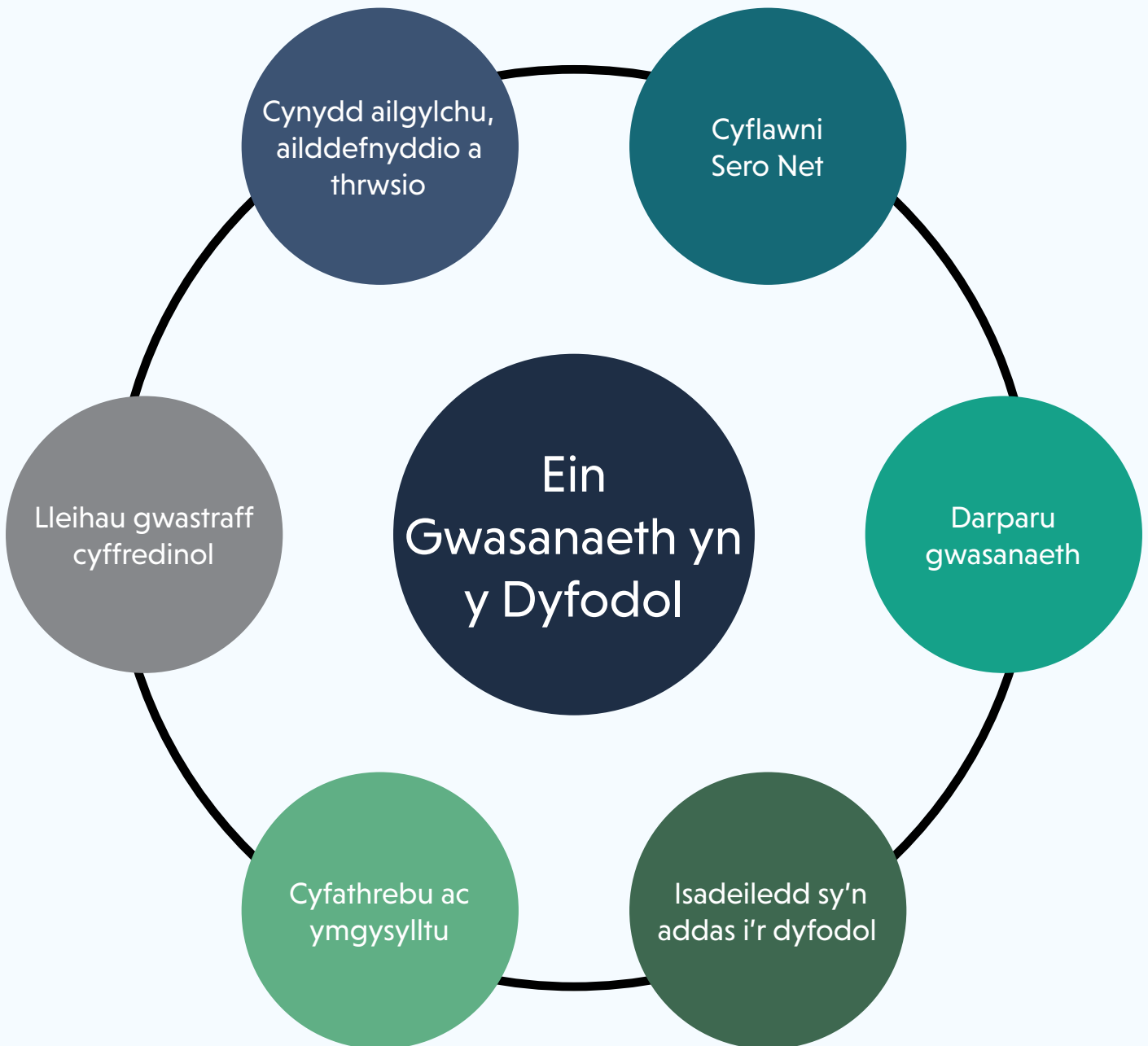
Mae cost rhedeg holl wasanaethau'r cyngor yn cynyddu yn flynyddol, gan arwain at ddewisiadau anodd i gydbwyso'r gyllideb. Mae cyllidebau awdurdodau lleol yn mynd yn dynnach bob blwyddyn, felly mae angen i ni ddod o hyd i fwy o arbedion. Ar gyfer rheoli gwastraff ac ailgylchu, mae'n rhaid i ni ddod o hyd i ffyrdd o fod yn fwy effeithlon a chynyddu refeniw wrth reoli risgiau ariannol o beidio â chynnyddu targedau ailgylchu neu gostau reolau masnachu allyriadau. Nod y strategaeth hon yw lleihau'r risgiau ariannol hyn a dod o hyd i ffyrdd o roi hwb i'n hincwm tra hefyd yn darparu gwasanaeth cynhwysfawr megis gwneud y mwyaf o botensial taliadau o'r gronfa EPR pecynnu drwy sicrhau bod ein rheolaeth o'r gwasanaeth gwastraff ac ailgylchu yn effeithlon ac yn effeithiol ac yn bodloni'r safon ofynnol i osgoi cosbau.

## Isadeiledd gwastraff a fflyd

Ein safleoedd trosglwyddo gwastraff yn Harlech a Chaernarfon yw lle rydyn ni'n mynd â'r holl wastraff ac ailgylchu rydyn ni'n ei gasglu, ac yna'n cael ei anfon i'w ail brosesu. Mae angen diweddarau'r safleoedd hyn i fodloni safonau modern ac i drin mwy o ddeunyddiau ailgylchadwy yn y dyfodol, gan ein helpu i symud tuag at weithrediadau carbon Sero Net.

Mae ein fflyd gwastraff yn cynnwys bron i 60 cerbyd trwm, ond mae gennym hefyd 40 cerbyd arall yn y gwasanaeth, ac mae angen i ni ystyried sut i leihau neu gael gwared â'r allyriadau o'r cerbydau hyn a pharhau i gyflwyno gwasanaeth effeithiol.

Mae angen cyflawni ein gwasanaeth yn y dyfodol yn erbyn yr amcanion a gytunwyd. Mae'r gyrrwyr allweddol canlynol yn cyd-fynd gyda phob un o'r amcanion hyn ac yn darparu mwy o fanylion am y cynllun cyflawni i'w lunio ochr yn ochr â'r strategaeth.





# Amcan allweddol 1: Cyfathrebu ac ymgysylltu

Rhan allweddol o gyflawni ein hamcanion strategol yw sicrhau bod trigolion, busnesau a'r gymuned ehangach yng Ngwynedd yn cael eu hysbysu a'u hymgysylltu â'n hamcanion. Rydym angen cymorth ac ymrwymiad pob trigolyn a busnes yng Ngwynedd i'n cefnogi wrth gyflawni ein gweledigaeth yn y strategaeth hon gan fydd angen ein hymdrechion cronus i leihau ein gwastraff, cynyddu ailgylchu a lleihau ein heffaith ar yr amgylchedd.

Mae amcan allweddol 1 yn cynnwys cael cynllun ymgysylltu a chyfathrebu effeithiol fydd yn ein galluogi i gefnogi trigolion, mannau gwaith a chymunedau Gwynedd wrth drosglwyddo i economi Sero Net, sy'n effeithlon o ran eu hadnoddau.

## Ymgysylltu a chyfathrebu rhagweithiol gyda thrigolion

Er mwyn cyflawni hyn, byddwn yn creu cynllun cyfathrebu ac ymgysylltu blynyddol sy'n cynnwys:

- Amlinelliad o weithgareddau a digwyddiadau allweddol.
- Amlygu'r prif bynciau a negeseuon hyrwyddo.
- Esbonio sut y byddwn yn cyrraedd trigolion a busnesau.

Canolbwyntio ar ymgysylltu â thrigolion trwy:

- Curo drysau: Ymweliadau personol â chartrefi.
- Sioeau Teithiol: Teithio digwyddiadau i wahanol ardaloedd.
- Gwefan y Cyngor: Gwybodaeth a diweddariadau ar-lein.
- Cyfryngau cymdeithasol:

Bydd hyn yn helpu i wella cyrhaeddiad ein hymgylltiad a'i gwneud hi'n haws i bobl gysylltu â'n gwasanaethau

- Canolbwyntio ar fynd i'r afael â gwastraff bwyd trwy ymgyrch gyfathrebu barhaus wedi'i thargedu. Bydd hyn nid yn unig yn canolbwyntio ar leihau gwastraff bwyd ond yn sicrhau eu bod yn ailgylchu cymaint o'n gwastraff bwyd â phosibl. Byddwn hefyd yn canolbwyntio ar ailgylchu gwastraff bwyd trwy raglenni addysgol ysgolion lleol.
- Gwerthuso effaith ein hymgyrchoedd cyfathrebu ac ymgysylltu trwy ddefnyddio arolygon, adborth cwsmeriaid, a grwpiau ffocws preswylwyr. Bydd hyn yn ein helpu i ddeall pa mor effeithiol yw ein hymdrechion a dod o hyd i ffyrdd o wella sut rydym yn ymgysylltu â thrigolion a busnesau.
- Hyrwyddo ymgyrchoedd cenedlaethol fel Caru bwyd Casau Gwastraff sy'n darparu cyngor ac arweiniad ar atal gwastraff bwyd a chefnogi newid ymddygiad a chodi ymwybyddiaeth.

- Defnyddio technoleg i'n cefnogi cyflwyno negeseuon allweddol ynghylch lleihau gwastraff, ailgylchu ac ailddefnyddio ac ymweld â thrigolion a gweithleoedd i ddatrys problemau.
- Ymgysylltu â grwpiau a chymunedau allweddol i helpu i sicrhau eu bod yn rheoli eu gwastraff yn effeithiol, i sicrhau bod yr holl wastraff posibl yn cael ei ailgylchu.

## Gwasanaeth casglu ar ochr y stryd

Rydem eisiau sicrhau bod ein trigolion a'n busnesau sy'n defnyddio ein gwasanaethau ailgylchu ar ochr y stryd yn ymwybodol o'r holl ddeunyddiau y gallant eu hailgylchu ac yn sicrhau negeseuon penodol ynghylch cyflawni'r gwasanaeth.

Byddwn yn cyflawni hyn drwy:

- Ddefnyddio data i adnabod ardaloedd lle nad oes llawer yn cymryd rhan ac yna cynnal ymgyrchoedd ymgysylltu rhagweithiol sy'n cefnogi aelwydydd a allai fod yn cael trafferth i ailgylchu a rheoli eu gwastraff. Byddwn yn gwneud hyn drwy roi cyngor ac arweiniad, ymweld â safleoedd wyneb yn wyneb i drafod a datrys problemau, ynghyd â defnyddio cyfryngau cymdeithasol i ymgysylltu â chynulleidfia ehangach
- Grymuso ein criwiau casglu i fynd ati'n rhagweithiol i adnabod aelwydydd a gweithleoedd a allai fod yn cael trafferth i reoli eu gwastraff er mwyn ein galluogi i roi cymorth wedi'i dargedu / penodol.
- Cydweithio gyda phartneriaid yn y sector addysg uwch i wella ymgysylltu a dealltwriaeth ar gyfer poblogaethau myfyrwyr drwy weithio gyda Phrifysgol Bangor i hyrwyddo pwysigrwydd ein gwasanaeth i fyfyrwyr a cheisio gwneud mwy o ymgysylltu uniongyrchol a marchnata gyda'r grŵp demograffeg honno.

## Canolfannau ailgylchu

Mae ein canolfannau ailgylchu yn rhan bwysig o'n gwasanaeth i sicrhau bod eitemau mwy na ellir eu casglu ar ochr y stryd yn cael eu gwaredu a'u hailgylchu. Rydym am ddefnyddio ein staff ailgylchu yn y canolfannau ailgylchu i helpu i addysgu trigolion ynghylch y ffordd orau o ddiolli eu gwastraff a gwneud y defnydd gorau o ailddefnyddio, trwsio neu at ddibenion ailgylchu.

I wneud hyn, byddwn yn:

- Sicrhau bod ein staff wedi'u hyfforddi a'u paratoi yn dda i gyfleu'r negeseuon hyn ac yn deall y gwahanol gefnogaeth y gallai defnyddwyr y gwasanaeth fod ei hangen.
- Lle byddwn efallai angen cyflwyno mesurau ychwanegol mewn canolfannau ailgylchu i gefnogi ein huchelgeisiau i gynyddu ailddefnyddio ac ailgylchu, megis agor bagiau. Bydd ein neges yn glir wrth i ni amlinellu pam ein bod yn cyflwyno'r mesurau hyn ac yn eu cyfathrebu'n dda ymlaen llaw.
- Mae canolfannau ailgylchu yn bwynt pwysig ar gyfer trigolion, felly rydym am sicrhau bod arwyddion a chyfathrebu gweledol yn eglur ac wedi'u lleoli yn dda, gan gael gwared ar unrhyw amwysedd posib ynghylch opsiynau trigolion sy'n defnyddio cyfleusterau'r safle.
- Rydym am adolygu hygyrchedd ein canolfannau ailgylchu, yn enwedig gwella hygyrchedd i garfannau penodol o'r gymdeithas, e.e., creu 'awr dawel' ar gyfer trigolion sy'n ei chael yn anodd archebu slot yn y ganolfan drwy'r system gyfredol.
- Byddwn hefyd yn edrych am gyfleoedd i wella'r safleoedd o ran iechyd a diogelwch i sicrhau bod ein safleoedd yn ddiogel ac yn ddeniadol i'w defnyddio, a chynyddu'r gallu i gyflwyno darpariaeth fel bod modd ailgylchu mwy o wahanol ddeunyddiau.

## Twristiaeth

Mae economi leol ffyniannus yn bwysig i wneud Gwynedd yn lle gwych i fyw ac ymweld ag o. Mae Gwynedd yn un o leoliadau twristiaid mwyaf poblogaidd yn y DU, gyda 7.8 miliwn o ymwelwyr yn 2022, o gymharu â'r boblogaeth barhaus o 117,400. Er bod manteision enfawr yn deillio o dwristiaeth, mae'r ymwelwyr tymhorol dros dro yn creu swm sylweddol o wastraff sydd angen ei reoli'n effeithiol.

Yn y tymor brig rhwng mis Mawrth a mis Hydref, pan fo nifer yr ymwelwyr yn fwy na dwbl, mae cyfanswm y gwastraff a gasglwyd yn cynyddu bron 70% ar draws gwasanaeth casgliadau masnachol Gwynedd. Rydem yn ymroddgar i gefnogi busnesau twristiaeth i wneud y mwyaf o ailgylchu o dan y Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithle drwy ddatblygu busnes gwasanaeth masnachol sy'n gwneud y broses hon yn syml i bawb. Rydym am sicrhau bod busnesau yn cydymffurfio â'r Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithle ac unrhyw newidiadau deddfwriaethol a byddwn yn eu cefnogi i gydymffurfio.

Er mwyn gwneud hyn, rydym am sicrhau bod ein criwiau casglu sy'n cyflwyno'r gwasanaeth ar y ddaear yn mynd ati'n effeithiol i sôn am y cyfleoedd sydd ar gael i fusnesau er mwyn cyfrannu at ein nodau ailgylchu ac ailddefnyddio a chyflwyno gwasanaeth rhagorol sy'n dangos gwasanaeth gwastraff ac ailgylchu Gwynedd ar ei orau.

## Gorfodaeth

Mae pawb yn gyfrifol am reoli ein gwastraff yn gynaliadwy a byddwn yn mynd ati i ymgysylltu gydag aelwydydd a gweithleoedd i'w cefnogi, os ydynt yn cael trafferth. Lle mae trigolion sydd wedi'u cefnogi yn gwrthod rheoli eu gwastraff yn effeithiol, byddwn yn defnyddio proses gorfodaeth tri cham rhesymol i daclo problemau'r gwasanaeth. Mae hyn yn cynnwys cyhoeddi llythyr rhybudd/llawn gwybodaeth a defnyddio ein grymoedd dan Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 - Adran 46 Hysbysiadau a Hysbysiadau Cosb Benodedig.



## Amcan allweddol 2 : Lleihau, ailddefnyddio a thrwsio

Yn cyd-fynd â chyflawni holl amcanion strategol 1, 2 a 4: Lleihau gwastraff cyffredinol a chynyddu ailddefnyddio ac atgyweirio cefnogi economi gylchol leol werdd a chynaliadwy.

Mae angen i ni reoli ein hadnoddau yn unol â'r hierarchaeth gwastraff a symud tuag at ddull economi gylchol i annog mwy o'n trigolion a'n busnesau i symud i ffwrdd o waredu, a cheisio lleihau, ailddefnyddio neu atgyweirio gwastraff pan fo'n bosib er mwyn sicrhau ei fod yn cael ei ddefnyddio cyn hired â phosib.

Isod, ceir amlinelliad o'n nodau i gefnogi lleihau, ailddefnyddio ac atgyweirio gwastraff.

### Lleihau gwastraff cyffredinol.

- Lleihau gwastraff cyffredinol sy'n cael ei gynhyrchu fesul person - ar hyn o bryd, 300kg fesul aelwyd.
- Annog lleihau eitemau un-tro, megis poteli diod, cwpanau coffi, bagiau plastig, weips gwlyb a chynnyrch mislif.
- Lleihau gwastraff bwyd: Gyda 27% o'n gwastraff gweddilliol cartref yn cynnwys bwyd y gellid ei ailgylchu, mae angen i ni weithio gyda'n trigolion i sicrhau eu bod yn gwireddu yn llawn y manteision o leihau gwastraff bwyd trwy newid ymddygiad. Byddai'r cam hwn i leihau gwastraff bwyd mewn gwastraff na ellir ei ailgylchu yn lleihau ein hallyriadau carbon yn sylweddol. Byddai hefyd yn osgoi costau gwaredu ychwanegol ac allyriadau trafndiaeth wrth i wastraff bwyd wedi'i ailgylchu gael ei anfon i'n cyfleuster treulio anaerobig yng Ngwynedd (Biogen) a gwastraff na ellir ei ailgylchu yn unig yn cael ei gludo i'r cyfleuster ynni o wastraff ym Mharc Adfer yn Sir y Fflint i'w waredu.

### Cynyddu aildddefnyddio a thrwsio

Ein huchelgais yw cefnogi hwb aildddefnyddio a thrwsio gyda'r deunyddiau sy'n dod yn uniongyrchol drwy ein Canolfannau Ailgylchu. I wneud hyn, mae'n rhaid eu rhoi yn y lleoliadau gorau, gweithredu model masnachol cynaliadwy lle mae eitemau yn rhai o ansawdd da ac wedi eu priso yn rhesymol, ac yn hygyrch i bawb yn ein cymuned.

Mae rhai syniadau wedi eu hadnabod eisoes yn ein ' Cynllun Argyfwng Natur a Hinsawdd,' ac rydym yn ategu'r rhain yma, ond byddwn hefyd yn ystyried mentrau ychwanegol i hyrwyddo aildddefnyddio a thrwsio yn y sir, gan gynnwys:

- Ceisio agor siop aildddefnyddio mewn canolfan ailgylchu neu yng nghanol tref. Byddwn yn parhau i geisio trefniant partneriaethu posibl yn fewnol neu'n allanol gyda'r rhai sy'n gallu cynnig sgiliau a phrofiad, a gwerth cymdeithasol hefyd.
- Hyrwyddo lleoliadau ail-lenwi dŵr yng Ngwynedd.
- Parhau i hyrwyddo cewynnau y gellir eu haildddefnyddio gyda'n pecyn cychwynnol cewynnau go iawn.
- Ymgysylltu a chefnogi aelwydydd a busnesau i leihau eu gwastraff a chynyddu aildddefnydd.
- Cynyddu aildddefnyddio casgliadau gwastraff swmpus a gasglwyd o gartrefi.
- Creu lleoliadau 'gollwng' neu siop aildddefnyddio ar gyfer y deunyddiau sy'n dod trwy ein Canolfannau Ailgylchu. Er y dylid cymeradwyo ailgylchu, mae'n bwysig ein bod yn ceisio lleihau pob math o wastraff, yna ei atgyweirio a'i aildddefnyddio cyn ei ailgylchu.
- Ceisio gwell ymgysylltiad â myfyrwyr i reoli eu gwastraff yn effeithiol a phan fyddant yn symud i mewn ac allan o'r eiddo rhwng dyddiadau'r tymor.
- Gweithio gydag adrannau eraill ar brosiectau fel benthyca llyfrgelloedd, canolfannau bwyd a chaffis atgyweirio.



## Amcan allweddol 3 : Cynyddu ailgylchu

Yn cyd-fynd â chyflawni Amcan Strategol 3 i gyd: Cwrdd â thargedau Llywodraeth Cymru ar gyfer ailgylchu, aildddefnyddio a chompostio 70% o'n gwastraff erbyn 2025.

Byddwn yn canolbwyntio ar symud y 57% o'r eitemau sydd wedi'u rhoi yn y bin nad yw'n cael ei ailgylchu y gellid eu hailgylchu mewn gwirionedd gan ddefnyddio ein gwasanaethau ailgylchu wythnosol cynhwysfawr. Mae gwaredu gwastraff ailgylchadwy nid yn unig yn codi costau gwaredu ond mae hefyd yn wastraff o adnoddau gwerthfawr y gellid ei ailgylchu eto a chefnogi uchelgais economi gylchol, yn ogystal â chynhyrchu incwm.

Mae angen i ni sicrhau nad yw deunyddiau y gellir eu hailgylchu yn cael eu gwaredu yn unig ac rydym wedi gosod ein hamcanion isod i gasglu ac ailgylchu mwy o ddeunyddiau o aelwydydd a busnesau.

#### Cynyddu Ailgylchu gan Aelwydydd

- Hwyluso ailgylchu o adref drwy roi sachau y gellir eu hailddefnyddio i aelwydydd er mwyn cadw a chyflwyno papur, cardfwrdd, plastig a chaniau.
- Archwilio'r posibilrwydd o gasglu deunyddiau newydd, gan gynnwys plastig hyblyg, tecstilau, offer trydanol bychan fel tegell, tostiwr, sychwr gwallt a batris cartref.
- Gwella cyfleusterau ailgylchu mewn blociau o fflatiau a thai a rennir (shared accommodation) gyda'r nod o gasglu ystod ehangach o ddeunyddiau megis tecstilau a chyfarpar trydanol ac electronig gwastraff bach (sWEEE), gan leihau llygredd a gwella ansawdd y deunyddiau a gasglwyd.
- I wneud hyn, byddwn yn adnabod fflatiau lle mae angen gwella drwy wneud gwaith ymchwil a chasglu data, a datblygu cynlluniau ymgysylltu rhagweithiol i daclo ansawdd mewn fflatiau mewn cydweithrediad â landlordiaid ac asiantau rheoli tai.
- Tra'n bod yn darparu gwasanaeth ailgylchu wythnosol cynhwysfawr, mae 57% o ddeunyddiau y gellir eu hailgylchu, gan gynnwys 27% o wastraff bwyd, yn parhau i gael eu rhoi yn y bin gweddilliol sy'n cael ei gasglu bob tair wythnos. Ein nod yn y strategaeth hon yw casglu deunyddiau ailgylchu newydd o dai, gan gynnwys plastig hyblyg, eitemau trydanol a batris cartref, byddwn felly yn adolygu ac yn ceisio lleihau'r capasiti/amlder gwastraff gweddilliol i annog mwy o ailgylchu ar draws Gwynedd a byddwn yn cefnogi tai sydd gydag ac yn parhau i fod angen capasiti ychwanegol.
- Cydweithio gyda phartneriaid o fewn y sector addysg uwch i wella ymgysylltu a dealltwriaeth ar gyfer poblogaethau myfyrwyr drwy weithio gyda Phrifysgol Bangor i hyrwyddo pwysigrwydd ein gwasanaeth i fyfyrwyr a cheisio gwneud mwy o ymgysylltu uniongyrchol a marchnata gyda'r ddemograffeg honno.

#### Canolfannau ailgylchu

Hoffem wella profiad ein cwsmeriaid o ddefnyddio ein canolfannau ailgylchu gan gynyddu'r swm o ddeunyddiau yr ydym yn ailgylchu tra'n lleihau'r swm o ddeunyddiau ailgylchu sy'n cael eu gwaredu.

I gefnogi'r nodau hyn, byddwn yn:

- Ailgyflwyno agor bagiau yn ein Canolfannau Ailgylchu i wahanu mwy o ddeunyddiau y gellir eu hailgylchu, cynyddu cyfraddau ailgylchu ac osgoi eitemau rhag cael eu taflu yn ddiangen.
- Gwella gosodiad, marciau ac arwyddion y safleoedd i'w gwneud yn haws i'w defnyddio ac ailgylchu deunyddiau.
- Adolygu ein darpariaeth ar gyfer siopau ailddefnyddio a siediau gollwng deunyddiau mewn canolfannau ailgylchu i'w gwneud yn haws i drigolion roi deunyddiau yno.
- Fel lleiafswm, sicrhau bod yr holl safleoedd yn derbyn a bod ganddynt gyfleusterau i dderbyn a storio ar wahân: gwydr, metel, papur, cardfwrdd, pren, gwastraff gwyrdd, agregau, pridd, pecynnu plastig, plastig caled, tecstilau, matresi, carpedi, olew mwynau, olew llysiau ac eitemau y gellir eu hailddefnyddio. Sicrhau bod darpariaeth mewn o leiaf un safle i dderbyn gwastraff peryglus, e.e. Gwastraff Cyfarpar Trydanol ac Electronig (WEEE), paent / toddyddion, asbestos sment neu wastraff tŷ peryglus arall.
- Bydd derbyn deunyddiau ailgylchu masnachol penodol mewn rhai safleoedd yn cael ei ystyried.

## Cynyddu ailgylchu mewn busnesau

Rydym yn cydnabod pa mor bwysig yw ein busnesau a'n gwasanaethau lleol i drigolion ac rydym am eu cefnogi i gydymffurfio â'r Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithle. Mae cyfle i'n cymuned fusnes helpu Gwynedd i drawsnewid yn gyngor Sero Net a gwella ein cyfraddau ailgylchu. Gall mwy o ddeunyddiau y gellir eu hailgylchu o weithleoedd gynyddu referniw'r cyngor, gan gefnogi gwelliannau gwasanaeth ar gyfer busnesau a thrigolion.

Rydym eisiau darparu cefnogaeth i weithleoedd ar draws y sir i ailgylchu eu gwastraff a gwneud y broses o drosglwyddo i fodel mwy cynaliadwy, effeithlon o ran adnoddau, mor hawdd â phosib.

Er mwyn galluogi hyn, byddwn yn gwella ac yn datblygu ein gwasanaeth casglu masnachol i gyd-fynd â Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithlu, gan ei wneud mor hawdd â phosib i fusnesau lleol ailgylchu eu gwastraff tra'n lleihau swm y gwastraff na ellir ei ailgylchu.

Byddwn yn cyflawni hyn drwy ddarparu:

- Casgliadau prydlon ac effeithlon, gyda chynwysyddion a gwybodaeth am wasanaeth sy'n cwrdd ag anghenion y busnes ar sut i ailgylchu cymaint o wastraff y busnes â phosib.
- Paratoi busnesau i ddelio gyda gofynion ychwanegol Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithle i gasglu ystod ehangach o ddeunyddiau, gan gynnwys tecstilau ac offer trydanol bychan.
- Archwilio'r posibilrwydd o ehangu mynediad ein busnesau i ddefnyddio ein canolfannau ailgylchu.
- Helpu busnesau i leihau eu gwastraff, atgyweirio ac aildddefnyddio mwy o eitemau.



## Amcan allweddol 4 : Darparu gwasanaeth

Yn cyd-fynd â chyflawni pob amcan strategol 5: Darparu gwasanaeth o ansawdd uchel. Mae'r ffordd rydym yn darparu gwasanaeth i'r cymunedau rydyn ni'n eu gwasanaethu yn bwysig iawn. Rydym am ddarparu gwasanaeth gwerth am arian ac ansawdd uchel i'n trigolion a'n cwsmeriaid busnes a chyflawni cyraddau boddhad uchel.

Byddwn yn cadw gwerthoedd craidd ein gwasanaeth, ond ni fyddwn ofn cymryd cyfleoedd i ysgogi cynnydd i sicrhau gwell gwasanaeth. Byddwn yn canolbwyntio bob amser ar ein trigolion a'n cwsmeriaid.

Isod, rydym wedi gosod ein blaenoriaethau i gyflawni gwasanaeth o ansawdd uchel i'n cwsmeriaid.

## Casglu ar ochr y stryd

- Cynyddu monitro ac adborth criwiau casglu gyda mwy o ffocws ar ansawdd i sicrhau bod criwiau casglu yn codi unrhyw ddeunyddiau a ollyngwyd yn ystod y casglu ac yn gadael yr ardaloedd yn ddaclus.
- Byddwn yn casglu biniau gyda chaeadau caeedig yn unig a dim gwastraff ochr. Mae'r polisi hwn yn sicrhau bod deunyddiau yn aros yn y biniau, gan atal sbwriel ar y strydoedd ac annog trigolion i ailgylchu cymaint â phosibl.
- Grymuso staff casglu i nodi cartrefi neu fusnesau a allai fod yn cael trafferth rheoli eu gwastraff fel y gellir targedu cymorth rhagweithiol.
- Defnyddio technoleg i wella monitro ein casgliadau.

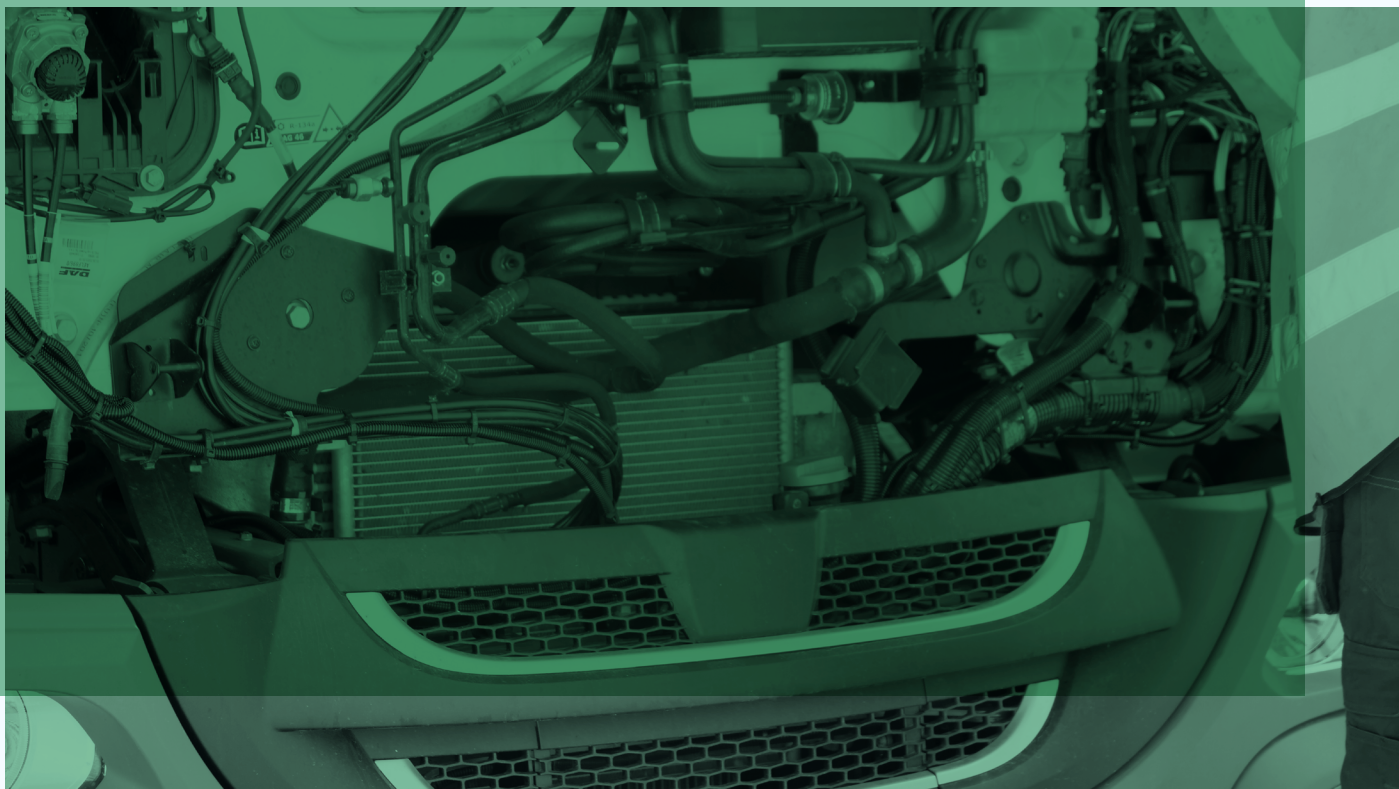
## Canolfannau ailgylchu

Er mwyn helpu'r gwasanaeth yn ein canolfannau ailgylchu i wireddu'r amcanion blaenorol yn y strategaeth hon, mae angen i ni sicrhau bod y canolfannau yn cael eu rheoli yn effeithiol ac yn atal pobl nad ydynt yn byw yng Ngwynedd rhag defnyddio ein canolfannau ailgylchu, oni bai bod trefniadau ymlaen llaw gydag awdurdodau cyfagos.

Byddwn yn gwneud hyn drwy:

- Gwellu'r defnydd o'r system archebu i sicrhau bod y gwasanaeth ar gyfer trigolion Gwynedd yn unig. Mi ddylai hyn leihau amseroedd aros a rhoi digon o amser i staff allu cefnogi preswylwyr sy'n defnyddio ein safleoedd.
- Adolygu defnydd ac effeithiolrwydd wyth safle ac amseroedd agor ac ystyried cyflwyno canolfan ailgylchu symudol, os yw'r hinsawdd ariannol yn caniatáu.





## Amcan allweddol 5 : Cyflawni Sero Net

Mae'r strategaeth yn amlinellu sut mae Gwynedd wedi ymrwymo i fod yn Sero Net erbyn 2030. Mae Cyngor Gwynedd wedi ymrwymo i Gynllun Argyfwng Natur a Hinsawdd ym mis Mawrth 2022. Uchelgais y cynllun yw "bydd y Cyngor yn sero net carbon ac yn ecolegol bositif erbyn 2030".

Rydymami'r gwasanaeth gwastraff ac ailgylchu gefnogi'r ymrwymiad hwnnw drwy gyflwyno'r newidiadau yr ydym yn credu fyddai'n lleihau ein allyriadau carbon ac yn gwneud ein gwasanaeth yn well i'r cymunedau yr ydym yn eu gwasanaethu. Ar hyn o bryd, mae gwasanaethau gwastraff uniongyrchol yn cyfrannu bron i 10% o allyriadau carbon y Cyngor (2019/20).

## **Trosglwyddo i Gerbydau Allyriadau Isel iawn (ULEV)**

Byddwn yn canolbwyntio ar y ffordd fwyaf effeithlon o gasglu a phrosesu ein gwastraff. Mae angen i ni amnewid ein fflyd gwastraff ac ailgylchu i gerbydau modern ac allyriadau isel (ULEVs) i gefnogi ein amcan o ddod yn Sero Net carbon erbyn 2030. Mae ein fflyd cyfredol yn cynnwys bron i 100 cerbyd disel sy'n ein cefnogi i gyflwyno ein gwasanaeth gwastraff ac ailgylchu yng Ngwynedd. Ar hyn o bryd, mae gennym ddau 'telehandler' trydanol yn ein fflyd.

Byddwn yn cynnal cyfnod prawf o gerbydau casglu gydag allyriadau isel iawn yng ngogledd y sir i asesu eu capasiti yn ein sir wledig. Byddwn yn asesu canlyniadau'r cyfnod prawf hwn i benderfynu ar gyfleoedd i ymestyn y ddarpariaeth hon, a gweithio gyda Llywodraeth Cymru ar gefnogaeth cyllidol.

Er mwyn cefnogi fflyd ULEV, byddwn angen mannau gwefru addas i wefru'r cerbydau dros nos a bydd hyn yn cael ei gynnwys yn ein hadolygiad isadeiledd.

Mae angen i'r mannau gwefru gael eu lleoli yn strategol i wella'r ystod o gerbydau a phellteroedd o bwyntiau casglu a gwaredu.

## **Gwella effeithlonrwydd y llwybrau casglu**

Byddwn yn defnyddio meddalwedd rheoli asedau i fonitro effeithlonrwydd ein gwasanaeth, gan gynnwys monitro casgliadau a fethwyd, gan sicrhau bod ein gwasanaeth yn lleihau allyriadau carbon diangen, sy'n bosib eu hosgoi, gyda'n fflyd disel cyfredol. Byddwn yn monitro y newidiadau a wnawn i'n gwasanaeth ac yn parhau i chwilio am welliant parhaus wrth i'r meddalwedd gael ei ddefnyddio'n well.

Rydym yn credu bydd y newidiadau hyn yn ein galluogi i fod yn well wrth gyflawni a chyfathrebu gwasanaeth cyson i'n trigolion, fydd yn gwneud ailgylchu ac ailddefnyddio adnoddau a gwastraff yn haws ac yn fwy hygyrch i bawb.

## **Buddsoddi mewn ynni adnewyddadwy**

Er mwyn cyflwyno gwasanaeth carbon niwtral, rydym yn cydnabod bod yn rhaid i ni edrych ar bob cyfle i leihau allyriadau carbon.

Mae ein hadeiladau a'n daliadau tir yn rhoi'r gallu i ni fwrw ymlaen i newid i Sero Net carbon drwy ddefnyddio ynni adnewyddadwy i bweru isadeiledd ein gwasanaethau, ac o bosib, ddarparu ynni ar gyfer y grid lleol. Fel rhan o'n hadolygiad isadeiledd, byddwn yn cynnal astudiaethau ymarferoldeb mewn safleoedd cyfredol a safleoedd posib i'r dyfodol, i archwilio'r defnydd o ffynonellau ynni adnewyddadwy, megis paneli solar ffotofoltäig. Byddwn yn gweithio gyda Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru i wireddu'r uchelgais hon lle bo'n bosib.

#### Ecoleg

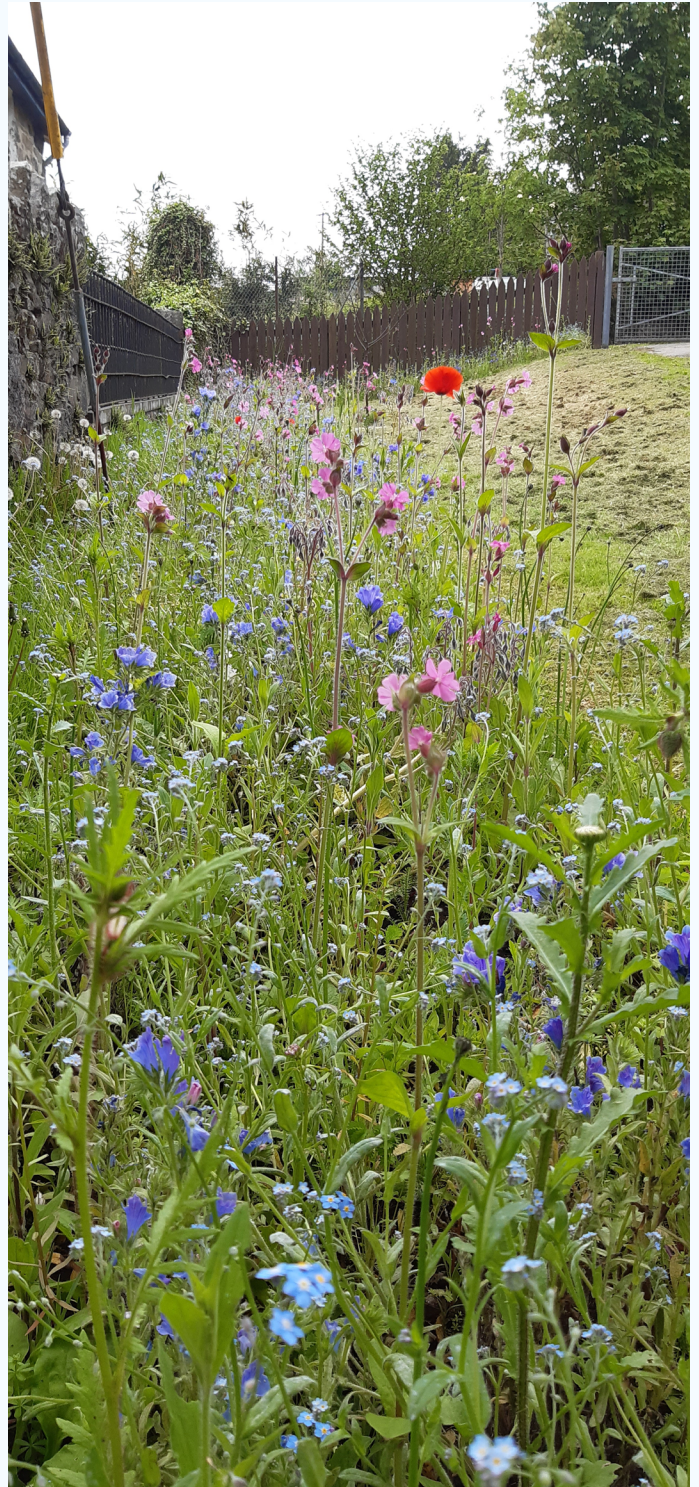
Byddwn yn parhau i gefnogi'r gwaith sydd eisoes wedi'i wneud i drawsnewid dau cyn safle tirlenwi yng Ngwynedd, yn Llwyn Isaf a Ffridd Rasus.

Mae Llwyn Isaf yn cynnwys dwy ardal sydd wedi'u tirlenwi ers y 1980au cynnar, gyda chyfanswm mewnbwn gwastraff cartref a masnachol o oddeutu 600,000 o dunelli, yn ogystal ag ardal o laswelltir wedi'i wella sy'n gyfanswm o 32 o aceri.

Mae'r ddôl wlyb ar wyneb y twll tirlenwi wedi'i ehangu, ei wella a'i gyfoethogi, gan arwain at ffrwydrad o fywyd gwyllt amrywiol. Mae 15,000 o goed a llwyni wedi'u plannu mewn glaswelltir wedi'i wella a gwrychoedd estynedig, sydd wedi creu cynefin mosaig cysylltiedig ar draws y safle. Mae pedwar pwl a gwlypdir newydd wedi'u hychwanegu, sydd wedi arwain at doreth o rywogaethau dyfrol. Mae'r ddôl flodau gwyllt eisoes yn hafan gynhyrchol iawn ar gyfer pryfed peillio a mamaliaid bychan, ac mae nifer sylweddol o flychau ystlumod ac adar wedi'u lleoli mewn coed ar draws y safle.

Mae Ffridd Rasus efo dau safle tirlenwi sydd wedi cau ac a oedd wedi dechrau derbyn gwastraff i'w adneuo yn 1981 ac mae'n cynnwys oddeutu 1.26m tunnelli o wastraff tai a masnachol. Mae'r safle tirlenwi yn gorwedd yn gyfochrog ag ardal o laswelltir asid prin, sef y 79 acer sy'n weddill o'r safle amrywiol hwn.

Mae dros 5,000 o goed wedi'u plannu ar y safle, gan greu nifer o gynefinoedd ar draws wyneb y safle tirlenwi, gydag oddeutu 40 acer o ddôl blodau gwyllt a chynefin llwyni cymysg. Mae cyfres o byllau mawr cysylltiedig wedi'u creu yn y lagŵn ddraenio sydd wedi'i leinio gyda malurion llechi sych. Gan nad oedd dŵr sefyll ar y safle yn flaenorol, mae hyn wedi arwain at ffrwydrad mewn bywyd o amgylch y nodweddion hyn, ac wedi cynyddu bioamrywiaeth amrywiol ar draws y safle. Mae sawl blwch ystlumod ac adar ar y safle, gyda man nythu ar gyfer gweilch ar ffin orllewinol y safle.



# Amcan allweddol 6 :

## Isadeiledd sy'n addas i'r dyfodol

Yn cyd-fynd â chyflawni Amcan Strategol 6 i gyd: Buddsoddi yn ein hisadeiledd gwastraff i ddarparu ar gyfer gofynion gwasanaeth yn y dyfodol.

Mae ein hisadeiledd cyfredol yn cefnogi ein gweithrediadau i storio a rhoi gwastraff tai ac ailgylchu mewn swmp, ac mae'n cynnwys:

- Pedwar depo cerbydau lle mae cerbydau casglu gwastraff ac ailgylchu yn cael eu cadw dros nos.
- Dwy orsaf trosglwyddo gwastraff yng Nghaernarfon a Harlech, ynghyd â defnyddio safle trosglwyddo gwastraff preifat lle mae gwastraff ac ailgylchu, sydd wedi'u casglu o dai, mannau gwaith a Chanolfannau Ailgylchu, yn cael eu rhoi mewn swmp cyn eu hanfon ymlaen i'w prosesu.
- Caergylchu, sef cyfleuster ailgylchu deunyddiau a sefydlwyd mewn partneriaeth ag Antur Waunfawr a Chwmni Gwastraff Môn-Arfon Cyf yn 2005. Mae Caergylchu yn trin 15,000 tonnall o ddeunyddiau bob blwyddyn - papur, plastig, caniau, cardfwrdd, ond rydym yn teimlo ei fod wedi cyrraedd ei derfyn erbyn hyn.
- GwryiAD Biogen, cyfleuster treuliad anaerobig gwastraff bwyd 11,500 tonnall yn Llwyn Isaf. Agorwyd y cyfleuster yn 2013 ac mae'n prosesu gwastraff bwyd o gartrefi a chynhyrchwyr bwyd masnachol i gynhyrchu gwrtaith hylif gwerthfawr (digestate) a digon o drydan adnewyddadwy bob blwyddyn i bweru mwy na 700 o gartrefi.

- Wyth Canolfan Ailgylchu ar gyfer gwastraff o dai wedi'u lleoli ar draws y sir.
- Rydym yn gweithredu ac yn cynnal tri safle tirlenwi sydd wedi'u cau yng Nghilgwyn, Ffridd Rasus a Llwyn Isaf. Rydym wedi gweithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru a Llywodraeth Cymru i greu cynefin ecolegol newydd mewn dau o'r safleoedd hyn.

Uchelgeisiau'r strategaeth hon yw casglu ac ailgylchu ystod ehangach o ddeunyddiau, yn ogystal â mwy ohonynt. Mae'n rhaid i ni hefyd gwrdd â'n targedau Sero Net carbon erbyn 2030.

Mae ein hisadeiledd gwastraff yn allweddol i gyflawni ein hamcanion strategol yn llwyddiannus, ond mae'n rhaid moderneiddio ein hisadeiledd presennol i gwrdd â chapasiti yn y dyfodol a gofynion hawlenni, a'n galluogi i drosglwyddo i fod yn wasanaeth sero net carbon.

Er mwyn cefnogi amcanion strategol y strategaeth hon, byddwn yn ceisio buddsoddi yn ein hisadeiledd i sicrhau bod modd iddo gyflawni gwasanaeth effeithiol sy'n cydymffurfio ar gyfer y dyfodol fydd yn cwrdd â'r amcanion a osodwyd yn y strategaeth hon.

### Gorsafoedd Trosglwyddo Gwastraff

- Buddsoddi i ailddatblygu safleoedd trosglwyddo gwastraff Harlech a Chaernarfon i sicrhau eu bod yn addas i dderbyn y cynnydd yn nifer y deunyddiau a math y deunyddiau yn y dyfodol, cwrdd â gofynion hawlenni safle modern a chynnal ansawdd y deunyddiau i sicrhau ein bod yn derbyn y prisiau incwm gorau.
- Ailddatblygu ein hisadeiledd i'n galluogi i ddatgarboneiddio ein gweithrediadau fel bod modd iddynt gefnogi cerbydau gydag allyriadau isel iawn a chwilio am gyfleoedd pan fo'n bosib i ddefnyddio ffermydd solar i bweru ein gweithrediadau yn uniongyrchol.
- Sicrhau ein bod yn ymgorffori mesurau arbed ynni wrth ailddatblygu ein safleoedd.
- Byddwn yn addasu safleoedd presennol a'r safleoedd yn y dyfodol fel eu bod yn wydn i effeithiau newidiadau hinsawdd yn y dyfodol, gan addasu a lleihau'r risg wrth baratoi ar gyfer digwyddiadau gwres neu ddŵr gormodol.
- Byddwn yn archwilio arloesedd ac yn defnyddio technoleg i wneud ein safleoedd prosesu mor effeithlon ac effeithiol â phosib.

### Canolfannau ailgylchu

- Byddwn yn ei gwneud yn haws i drigolion roi eitemau i'w hailddefnyddio yn ein canolfannau ailgylchu ac yn ehangu ein perthnasau gyda phartneriaid lleol i adfer eitemau y gellir eu hailddefnyddio.
- Adolygu ein darpariaeth o'r canolfannau ailgylchu gyda golwg ar ddarparu gwasanaeth effeithiol ac effeithlon i gynyddu ailgylchu, gan sicrhau bod canolfannau ailgylchu yn hygyrch, yn effeithlon ac wedi'u harwyddo yn glir i wella profiad y cwsmer. Gall hyn gynnwys dulliau amgen o gyflwyno'r gwasanaeth, megis canolfannau ailgylchu symudol.



# Monitro a gwerthuso

Rydym am sicrhau bod ein strategaeth yn darparu ar gyfer pobl Gwynedd ac yn gosod llwybr ar gyfer gwasanaethau'r dyfodol. Byddwn yn ymrwmo i raglen gwerthuso a monitro blynyddol fydd yn asesu darpariaeth y strategaeth yn erbyn y metrigau a gytunwyd arnynt.

Prif nod y strategaeth hon yw gosod yr egwyddorion a'r prif uchelgeisiau y bydd fîm ailgylchu a gwastraff Gwynedd yn eu cyflawni, yn glir.

Mae'n lasbrint sy'n cyfleu pa mor uchelgeisiol yr ydym am fod wrth geisio darparu gwasanaeth sy'n cwrdd â'r heriau o gwrdd â tharged ailgylchu o 70% a dod yn wasanaeth sero net. Yr unig ffordd y gallwn gyflawni'r uchelgais honno a gwneud cyfraniad cryf i daclo argyfyngau hinsawdd a natur i genedlaethau'r dyfodol yw drwy annog datrysiadau creadigol ac arloesol i'r heriau rydym yn eu hwynebu ar hyn o bryd.

Rydym yn cydnabod bod llawer o waith i'w wneud os ydym am weithredu'n fwy effeithiol. Bydd ein cynllun cyflawni yn ceisio adeiladu ar ein cryfderau presennol, ond hefyd yn ymdrin â'r meysydd sydd angen i ni eu datblygu.

Yng nghyfarfodydd yr Adran, byddwn yn cysylltu'n rheolaidd gyda ffrydiau gwaith cysylltiedig eraill ac yn bwydo'r rhain i'r Strategaeth a'n Cynllun Cyflawni fel bo'r angen.

| Strategic Objective                                                                            | Measures and Outcomes                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Meet Welsh Government targets for recycling, reuse and composting 70% of our waste by 2025     | <ul style="list-style-type: none"> <li>- % of municipal waste recycled, reused, or composted above 70% target</li> </ul>                                                                                                                         |
| Achieve a level of at least 85% recycling and reuse at all HWRC                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>- % of municipal waste recycled, reused, or composted above 85% target</li> </ul>                                                                                                                         |
| Waste minimisation                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kg of residual waste per household below 2023/24 baseline.</li> <li>- Reduce the capacity of the green bin to 60 litres per week, in a typical house.</li> </ul>                                        |
| Provide support for our communities and residents to enable a transition to waste minimisation | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kg of food waste recycled or composted from households above 2023/24 baseline.</li> <li>- Progress in the next composition analysis of Gwynedd residents' residual bin against the baseline.</li> </ul> |

| Monitro a gwerthuso                                                                    | Mesuro a deillianau                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Anelu i ddod yn wasanaeth Sero Net erbyn 2030                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Datblygu cynllun cynaliadwy i sicrhau bod Llwyn Isaf a Ffridd Rhas yn parhau i aeddfedu fel safle bloamrywiaeth a chyfrifo'r gallu posibl o gasglu carbon ar y safleoedd i wrthbwyso yn erbyn y gwasanaeth gwastraff.</li> <li>- Lleihau'r nifer o dunelli o wastraff sy'n cael ei anfon i ganolfan Ynni o Wastraff Parc Adfer</li> <li>- kWh a gynhyrchwyd o ffynonellau adnewyddadwy wedi deillio o isadeiledd gwastraff ac ailgylchu yn uwch na gwaelodlin 2023/24 (gan gynnwys nifer yr ULEV fel rhan o'n ffilyd).</li> </ul> |
| Cefnogi economi gylchol leol gynaliadwy a gwyrdd                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Busnesau ychwanegol yn defnyddio'r gwasanaeth gwastraff masnachol yn uwch na gwaelodlin 2023/24.</li> <li>- Cynnig casgliad ychwanegol ar ochr y stryd i drigolion a busnesau (e.e. SWEEE, tectilau)</li> <li>- Nifer o eitemau (pwysau - kg) a aildddefnyddiwyd o siopau aildddefnyddio'r awdurdod lleol yn uwch na gwaelodlin 2023/24.</li> </ul>                                                                                                                                                                               |
| Sicrhau bod gennym yr isadeiledd cywir i wasanaethu gofynion y gwasanaeth yn y dyfodol | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Darparu adolygiad isadeiledd a sicrhau bod gan Wŷnedd ddau safle prosesu ailgylchu sy'n fodern ac addas i bwrpas - yng ngogledd a de'r sir.</li> <li>- Rhwymoli ac uwchraddio ein canolfannau ailgylchu.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Sicrhau gwasanaeth sy'n rhoi Gwerth am Arian ac yn canolbwyntio ar gwsmeriaid          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bod gan Cyngor Gwynedd un o'r gwasanaethau mwyaf fforddiadwy o ran costau yng Nghymru yn erbyn gwaelodlin 2022-23 (ailgylchu sych, ailgylchu bwyd, gwastraff gardd a chasgliadau gweddillio).</li> <li>- Mae nifer y cwynion am y gwasanaeth, gan gynnwys casgliadau wedi'u methu yn is na gwaelodlin 2023/24.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                         |



**CYNGOR GWYNEDD**

[gwynedd.llyw.cymru](http://gwynedd.llyw.cymru)

